

МЕДИА МОНИТОРИНГ

04 ФЕВРУАРИ 2020 г.

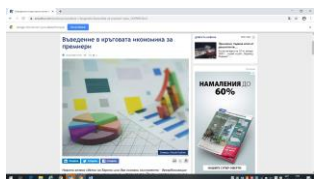
Член на:

Източник: Актуално

Заглавие: Въведение в кръговата икономика за премиери

Линк: https://www.actualno.com/business/vyvedenie-v-krygovata-ikonomika-za-premieri-news_1429969.html

Текст: Новата зелена сделка на Европа има два основни компонента – декарбонизация на енергията и кръгова икономика на материалите. Почти цялото внимание в обществената дискусия у нас се концентрира върху първия, но медийното отразяване на търговията с отпадъци и реакцията на правителството показват, че и вторият съвсем не е маловажен. Това пише експертът Боян Рашев в анализ за изданието Sustainability.bg.

Промяната към кръгова икономика се обосновава с аргумента, че днешната икономика следва линеен модел: добив – производство – потребление – отпадък, който не е устойчив, защото изисква непрекъснат добив на нови суровини. Идеята е всичко да се уреди така, че продуктите да имат дълъг живот, материалите да се въртят максимално дълго в кръг, да се формират минимални количества отпадъци за депониране и по този начин да се намали нуждата от добив на първични суровини и зависимостта от внос на такива.

Тук няма да коментирам колко смислено е всичко това и какви проблеми създава, защото те съвсем не са малко. Приемам го за даденост, защото европейската политика го налага – Пакетът за кръгова икономика от 2018 г., който включва обновяване на законодателството на ЕС в областта на отпадъците, е факт. Целта е да обясня как реално функционират бизнес моделите, свързани с постигането на кръгова икономика, и къде се намира България в този процес. Практическата реализация на кръговост в икономиката се случва чрез следните 9 основни подхода: Вътрешно оползотворяване: Добивната и преработвателната индустрия формират множество различни материални потоци, които могат да се превърнат в отпадъци или да бъдат използвани вътрешно за целите на производството – или като суровина за друг продукт или за някакви други цели. "ADM Амилум" в Разград например преработва почти половината от реколтата от царевича в страната, като произвежда огромни количества подсладители, нишесте и етанол, което се случва на множество технологични стъпки – всяка следваща използва отпадъка от предходната. Подземният рудник на "DPM Челопеч" запълва изветените минни пространства с втвърдяващ се материал, който включва всички стерилни скални маси и голяма част от флотационния отпадък, замесени с цимент. По този начин не само остава минимално количество минен отпадък за съхранение, но и няма нужда да се правят кариери за добив на скална маса. Индустриалната симбиоза включва използването на отпадъка от една индустрия като суровина за друга. Заводът на "Кнауф" за гипсови плоскости неслучайно е разположен в комплекса "Марица-Изток" – основната

суровина представлява отпадъкът от сероочистващите инсталации на ТЕЦ-овете. Днес въглищните ТЕЦ-ове по света произвеждат повече гипс от мините. Някои специфични отпадъци от "Стомана"- Перник се ползват за добив на цинк от КЦМ. Платформи за споделяне е един от „модерните“ бизнес модели на кръговата икономика. Идеята е да се улесни споделянето на собственост или продукти, така че те да бъдат по-често и ефективно използвани. Uber и Airbnb са типични примери. Тези платформи обаче действат деструктивно върху установени браншове със силно лоби. Неслучайно Uber беше забранен в България, а Airbnb среща съпротива в много градове. Дори и без „платформа“, споделянето на собственост е нещо нормално за България – защо да си купувам нова косачка, ако съседът има и можем да си поделим разходите по нея?

Продукт като услуга: Вместо да си купите собствена пералня можете да ползвате услугата „изпиране“, предлагана масово в Студентски град, или пък услугата „мобилност“, предлагана от Spark в София. Има даже бизнес модели за услугата „светлина“ вместо покупка на осветителни тела. Този модел премахва нуждата от инвестиция и поддръжка и вероятно ще става все по-търсен за много продукти. Удължаването на живота на всеки продукт е най-логичното нещо, което може да се направи, ако не желаем да има отпадък. Отнася се за абсолютно всичко – от торбички, през дрехи и всякакви уреди, до коли и къщи. Точно защото сме относително бедни, в България всъщност сме много напред в това отношение – тук все още масово се стараем да ползваме един продукт максимално дълго. Правим го непрекъснато и с детските дрехи и играчки, които обменяме с роднини и приятели. Повторната употреба се случва след като нещо вече е било изхвърлено и официално класифицирано като „отпадък“. Класическият пример са дрехите втора ръка, които се събират, сортират и продават в магазини като тези на веригата "Мания". Това дефакто удължава живота им многократно и дава възможност на относително бедни хора да се обличат добре. Бях им важен клиент през студентските години, а и днес имам много приятели, които ги предпочитат – най-вече заради възможността да се сдобият с много качествено облекло на невероятно ниски цени. Рециклирането е само един от бизнес моделите на кръговата икономика. Типичен пример са хартията, стъклото, металите, пластмасите, които се събират като индустриални или битови отпадъци и се използват в съответните заводи като суровина за производство на същия материал. И така правят множество цикли в икономиката – металите и стъклото могат да се въртят практически безкрайно, но всички други материали имат ограничени възможности за рециклиране. България има огромна рециклираща индустрия за почти всякакви материали, която доставя жизнено необходими суровини както за нашата, така и за европейската икономика. Почти всеки голям завод в преработвателната ни промишленост го прави в една или друга степен. Материалното оползотворяване е стъпката, която добавя стойност в живота на материали, които вече не подлежат на рециклиране. Типичен пример са вкарването на стъклен прах в бетона, пластмасови отпадъци в асфалта или за пълнеж в нещо друго, използването на стари гуми за настилки.

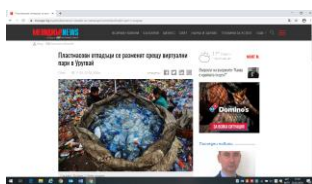
Енергийното оползотворяване е последната възможна стъпка преди депониране, която се прави с отпадъци с висока калорийна стойност, от които вече не може да се произведе нищо – биомаса, пластмаси, гуми, текстил, хартия, утайки от пречиствателни станции. Най-богатите и чисти градове в Западна Европа се топят частично чрез енергийно оползотворяване на отпадъци (чрез директно изгаряне или газификация). Дори внасят огромни количества с тази цел. Ние обаче сме застинали

в ступор по отношение на тази последна, но неизбежна стъпка в кръговата икономика. Единствено циментовите ни заводи и Софийска вода го правят в значим мащаб. България е много напред в осъществяването на повечето бизнес модели на кръговата икономика. Всички те обаче работят само ако в тях има икономически смисъл. А това не е даденост или ако днес е възможно, защото цената на някой продукт или суровина е много висока, то утре става безсмислено, защото цената е вече ниска. Възпиращо действат и бюрократични спънки или ограничения. И това всъщност често се явява основна спирачка пред кръговата икономика. В България такава роля играе Законът за отпадъците и наредбите му, които на теория трябва да улесняват прилагането на бизнес моделите на кръговата икономика, но на практика повече пречат. Най-важното условие за функционирането на кръговата икономика обаче е възможността за свободна търговия с всякакви продукти и материали. България е малка икономика, която живее от износ, а рециклираните материали като метали, пластмаси и стъкло са сред основните му компоненти. Най-яркият пример е "Аурубис България", който е едновременно най-големият рециклатор на медна скрап в Югоизточна Европа и най-големият износител на България. Ние имаме нужда да внасяме такива отпадъци, защото те захранват заводите ни. Да, търговията с отпадъци трябва да бъде стриктно контролирана, за да не се допусне тук да се извършват незаконно или замърсяващо изгаряне, складиране или депониране. Не, тя в никакъв случай не трябва да спира, защото това ще доведе както до икономическа, така и до екологична катастрофа, завършва анализът на Боян Рашев.

Източник: [Мениджър.news](https://www.manager.bg)

Заглавие: Пластмасови отпадъци се разменят срещу виртуални пари в Уругвай

Линк: <https://www.manager.bg/svyat/plastmasovi-otpadci-se-razmenyat-sreshchuvirtualni-pari-v-urugvay>

Текст: В един горещ летен следобед в Южното полукълбо, на плаж в източната част на Уругвай, Габриела Мартинес току-що е оставила пластмасови отпадъци в контейнер срещу заплащане с виртуални монети, което ще ѝ позволи да получи отстъпки при бъдещи покупки.

Проектът "Пластикойн" (Plasticoin) за събиране на отпадъци е пилотен за тази страна с население от 3 милиона души, информира Франс прес.

"Мисията ни е плажът да е чист", каза пред АФП 34-годишният телекомуникационният компютърен специалист Хуан Риверо, който е инициатор на този проект, все още в зародиш, заедно с 32-годишната индустриална дизайнерка Никол Сааведра.

Участниците в проекта, чието начало беше поставено в морския курорт Пириаполис, се регистрират онлайн, след което оставят отпадъците си на три места за събиране.

Наградата за 1 килограм битови пластмасови отпадъци е 100 пластикойна, които стават 200 при 1 килограм отпадъци, събрани на плажа и 400 за 1 килограм микроотпадъци, по-малки от 0,5 сантиметра, информира БТА.

С "пластикойните", получени в електронен вариант на телефона ѝ, 50-годишната любителка на рециклирането Грасиела Мартинес може да ползва отстъпки в ресторанти и партньорски магазини или дори да купува определени стоки.

През 1893 година, когато е създаден Пириаполис, пластмасата не е съществувала, а днес 13 милиона тона се озовават в океаните всяка година, по данни на ООН.

В началото на проекта, който получи 5000 долара помощ от правителствена агенция, инициаторите му са се надяваха да привлекат около 100 ползватели за 4 месеца. За по-малко от 20 дни обаче те вече наброяват близо 1000.

Кметът на Пириаполис Марио Инверници каза, че е приел проекта с отворени обятия, за да го прибави към вече предприетите акции за събиране на боклуци от общината.

В Уругвай 35 процента от пластмасата се събира за рециклиране, но само 12 процента стигат до заводите заради контрабанда и липса на контрол. Това твърди управителят на специализираната асоциация "Ангажимент на бизнеса за рециклиране" (Compromiso empresarial para el reciclaje - Cempre) Федерико Барайбар, цитиран от АФП.

Източник: [News.bg](https://news.bg)

Заглавие: И кметовете да слагат подпис под разрешителните за боклук, иска "Изправи се.БГ"

Линк: <https://news.bg/regions/i-kmetovete-da-slagat-podpis-pod-razreshitelnite-za-bokluk-iska-izpravi-se-bg.html>

Текст: И кметовете да имат право да се произнасят по издаването на разрешителни, свързани с отпадъци в техните населени места. Такива законодателни промени възнамеряват да предложат от "Изправи се.БГ", след като председателят на платформата Мая Манолова се срещна с жителите на Батак.

Гражданите от Батак сигнализираха за съхранение на отпадъци в бившия военен завод в града. Те са притеснени от възникването на зарази, проникване на токсични вещества във водата, замърсяване на въздуха и екокатастрофа в града. Достъпът до отпадъците не е ограничен, сградата е опасна, а и се намира в близост до брега на реката, по който има помпени станции за питейна вода в град Пещера.

Отпадъците, които се съхраняват в Батак, са определени като индустриален отпадък, по-специално текстил. От проверката на място се вижда, че само надписите са за текстил, а всъщност на площадката има азбестова вата, пластмаса, кабели, кожа и части от електроника - все отпадък със специален режим на съхранение.

РИОСВ е издала разрешително за съхранение на отпадъци през октомври 2019 г. Същата година сградата на бившия военен завод е определена като потенциално опасна, тъй като няма врати и прозорци, покривът се руши и е пред срутване.

Разрешителното е за 12 000 тона на година - много повече отколкото самият град за година събира - около 2000 тона боклук.

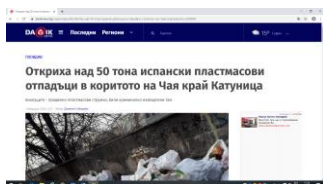
Община Батак е обжалвала разрешителното, но законът не задължава РИОСВ да се допита до кмета и до местната общност.

Източник: Дарик

Заглавие: Откриха над 50 тона испански пластмасови отпадъци в коритото на Чая край Катуница

Боклуците - предимно пластмасови стружки, били криминално изхвърлени там

Линк: <https://dariknews.bg/regioni/plovdiv/otkriha-nad-50-tona-ispanski-plastmasovi-otpadyci-v-koritoto-na-chaia-kraj-katunica-2209902>

Текст: Между 50 и 100 тона пластмасови отпадъци от Испания са струпани в нерегламентирано сметище край река Чая в землището на село Катуница, община Садово.

Това съобщи за DarikNews Йордан Кюмюрджиев, директор на дирекция "Административен контрол, регионално развитие и държавна собственост" в Областна управа-Пловдив. Испанските боклуци са складирани в 30-40 найлонови чувала с тегло 1350 кг всеки. Някои от тях са засипани, други стоят върху дигата на реката, поясни Кюмюрджиев.

По думите му в чувалите имало фини пластмасови стружки. Част от боклуците се намират в коритото на един от ръкавите на реката. "Ако придойдат водите й, има опасност от сериозно замърсяване", подчерта Кюмюрджиев, който е на място и ръководи проверка на нерегламентираното сметище.

Той добави, че в такъв случай би могло да се стигне до сериозна екокатастрофа, тъй като Чая се влива в Марица. На място са и специалисти от РИОСВ и Басейнова дирекция в Пловдив, които също извършват проверка.

Според Йордан Кюмюрджиев за сметището на брега на Чая се знае от години, но пластмасовите отпадъци били криминално изхвърлени неясно от кого. "Имаме подозрения, но предстои да ги потвърдим", посочи той.

В близост, в частен терен, имало струпани и строителни отпадъци. За нерегламентираното изхвърляне на боклуци в този район е информирано и екоминистерството, дори министърът е идвал на място.

След края на проверката предстои да бъдат уведомени всички отговорни институции.